

Honnyi Levelek

és

Tudósítások.

Muzsikai Időöltés.

Béts. — Megjegyezték, hogy Európának egy fő városa sem dicelkedhet oly sok virtuós muzsikásokkal, mint *Béts* városa. Méltán óhajtották hát a' muzsikának betsüillői hogy valamely nagy muzsikai próbatételre egyesülvén, egy oly *concert* által vonják magokra a' közönség' figyelmességét, a' melly minden itt eddig hallott concerteket fellyül haladjon. Nagy kérdés volt, hogy valyon találkozik - é valaki, a' ki elegendő esmerettséggel, bizodalommal, és befolyással bírjon arra, hogy egy ily nemű 's ily számos társaságot össze szerkeztetni, 's úgy organizálni tudjon, hogy a' nagy iparkodás a' czélt el ne vettse. Annak a' fő nemes aszszonyságokból álló társaságnak hathatós munkássága vitte ezt véghez, a' melly a' jónak és hasznosnak előmozdítását tette a' maga czéljává, 's azt, mint közönséges újságleveleinkből is tudja a' publicum, leg nagyobb magasztalást érdemlő buzgósággal gyakorolja. Úgy ítélt ez a' fő aszszonyságok' társasága, 's mint a' következő megmutatta, meg sem tsalatott ítéletében, hogy a' Bétsi nemes indulatú közönséget leg inkább az által buzdíthatja - fel ezen nagy próbatételre, ha a' szenvedő emberiségen való segedelmet rendeli annak célzásává, a' mint is hogy a' bėjövő summának nagyobb része, az utóbbi hadakozásban elégett és

elpusztult *Asperni* vidék, és a tavaly elégett *Baden* szerentsétlen laboszigak rendeltetett. —

A *Concert* tárgya volt (a Magdeburgi vidéken *Hala* nevű városban 1685-ben született, azután életének nagy részét Angliában és Irlandiában, nagy dűsösségben töltött, utóbbi esztendejében pedig vakságra jutott, 's az 1759-dik esztendőben *Londonban* meghalászott *Händelnek* ilyen című Orátoriuma: *Timotheus vagy a muzsika ereje*. A nemes aszszonyások társasága magát ezen nagy munkának organizálására elszánván, legeőbb is hívató írásokat nyomtattatott és küldözött az ötte esmeretes muzsika kedvellőkhöz, úgy nevezett *Dilettánsokhoz*, nem tsak arra kérvén ezeket, hogy magok vegyenek részt a concertsinálásban, hanem hogy erre más virtuósus esmerősseiket is vegyék réá. Kevés hetek, sőt nem sok napok teltek el benne, hogy néhány száz mind két nomen lévő fő személyek vállalkoziak, 's naponként annyira telt a számok, hogy 590 muzsikáló és éneklő férfi 's aszszony nomen lévő személyeket szerkeztettek össze, kik között tsak 32-ten voltak, többire a dobolók, vadász kürtösök, 's egyéb e'félék között, olyanok, a kik fizetésért muzsikáltak, a többek mind Dilettánsok, előkelő személyek, urak, 's aszszonyások voltak.

Felséges Urunk, ki a muzsikát maga is gyakorolja, oltalmazza és betsüli, mihelyest megértette első Fő Udvarimester H. Trautmansdorftól azt, hogy olyan helyre volna szükség, a hol ez a nagy számú muzsikai kar az előre va-

ló szükséges próbákat megtehesse, nem tsak hogy e'végre a' Burgban lévő nagy új palotát által engedtetni megparantsólta, hanem a' próbatételeken a' muzsikálóknak buzdítása végett maga is familiájával egyetemben több versben megjeleni méltóztatott. —

A' concerttsinálásra eleinten az udvari redout palota határoztatott volt, hanem a' muzsikai karnak 's a' nézőknek sokasága jobban megfontoltatván, minthogy felét a' szálának tsak a' múzsikai kar elfoglalta volna, ezt a' fogya-
 zást is a' Felséges Urunk' jóltévősége háritotta el, aki e' végre a' Cs. K. lovagló iskolaszáját ajánlotta oda, sőt készíttette el önnőo maga nem keveset költségén. Minthogy Dilettánsok voltak, keveset kivévén, a' muzsikálók, illőnek találtatott, hogy tsupa Dilettánsok által is igazgattassanak. A' hegedű nemeknek igazgattatását *Tost* nagy kereskedő, a' klavirt a' muzsikának ezen nemében és a' klavirkészítésben is első mester *Streicher*, az egésznek Kormányozását pedig Udv. Coneipista *Mosel* Urak válalták magokra a' muzsikai karnak nagy mege'gedésére. Igen messzire nyúlván a' muzsikálók' sora, az első igazgatónak segítségire a' sör' másik végéhez egy segéd igazgató is rendeltetett. —

Az éneklő kar 280 férjfi és asszszony személyekből állott. Ezeken kívül *Sólo éneklők* voltak: *Geymillerné* asszszonyság, *Barensfeld* és *Riedl*. Kisasszszonyok, Udvari Tanátsos *Kiesewetter*, Királyi Tanátsos *Sonulleithner*, 's *Soini* és *Hoffmann* Urak. A' muzsikálók' száma is réá' ment 299 re. — Ezen

nagy számú muzsikuskok végezetre, minelölte a' magok különbkülönb próbatételeket muzsikai szakaszonként eiebb a' Burg palotában néhány-szor, 's két versben az említett lovagló iskola szalájában is mind együtt megtették volna, oly *concertet* tsináltak Nov. 29 dikén és Decz. 4-dikán déli 12 és 2 órák között, a' Felséges Udvarnak 's leg alább 5000 nézőknak jelenléteben, a' milyeure itt nem emlékeznek. Közel 600 rész szerént éneklő, rész szerént muzsikáló embereket úgy egy hangra tudni egyeztetni, hogy úgy szólván tsak egy láthatatlan lélektől tessék származni az egész hármónia, ezt tsak a' virtuosus muzsikuskok képzelhetik, az ahöz nem értők pedig tsak bámúlhatják.

Ezen concertnek halgatására való bemeneteleért a' nagyobb fizetés egy személytől 6, a' leg kissebb 2 forint volt. Bé gyűlt belőle a' két concerten 29,093 forint Váió Cz.bau, 19 arany Császár aranyban, 3 Fridrich arany, 's ezüst pénzben 5 fl 20 kr.; a' mely sumába Felséges Urunk is 1000 forintot méhóztatott adni azon kívül, a' miben a' palotának elkészítettése került. Egyéb költségek teltek 3158 forintra, 31 krajtzárra. Maradott tehát a' feljebb említett jól tevő czélra 25,934 forint 29 krajtzár V. Cz.bau.

A' *Londoniak* 1784-ben tsináltak a' magok kedves *Händeljek*' emlékezetére egy ilyen nevezetes concertet, melynek leírását a' *Händel* életével együtt *Burney* nevű Anglus Londonban kiadta.